

УДК 070:004]:37.091.12:17.022.1

DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2024-2\(215\)-9-18](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2024-2(215)-9-18)

Білик Надія Іванівна,

докторка педагогічних наук, доцентка, професорка кафедри педагогічної майстерності та інклюзивної освіти,

Полтавська академія неперервної освіти ім. М. В. Остроградського, Україна
Nadiia Bilyk,

Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Professor at the Department Pedagogical Skills and Inclusive Education, M. V. Ostrohradskyi Poltava Academy of Continuous Education, Ukraine

E-mail: bilyk@pano.pl.ua

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-2344-5347>

Зелюк Віталій Володимирович,

кандидат педагогічних наук, доцент, директор,

Полтавська академія неперервної освіти ім. М. В. Остроградського, Україна
Vitaliy Zeliuk,

Candidate of Pedagogical Sciences,

Associate Professor, Director,

M.V. Ostrohradskyi Poltava Academy

of Continuous Education, Ukraine

E-mail: vvzeliuk@gmail.com

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-6359-9936>

Лук'янова Лариса Борисівна,

докторка педагогічних наук, професорка,

член-кореспондентка НАПН України, заслужена діячка науки і техніки України,

директорка, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, Україна

Larysa Lukianova,

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Corresponding Member of the National Academy

of Sciences of Ukraine, Honoured Worker of Science and Technology of Ukraine, Director,

Ivan Ziaziun Institute of Pedagogical and Adult Education of National Academy

of Educational Sciences of Ukraine, Ukraine

E-mail: larusa.lukianova@gmail.com

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-0982-6162>

СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННОГО НАУКОВОГО ФАХОВОГО ЖУРНАЛУ «ІМІДЖ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА»

- A** Можливості мережі Інтернет у відображенні результатів наукової діяльності проявляються у вигляді: електронних видань, розміщених у мережі Інтернет, у яких розміщуються наукові доробки вчених і науковців із різних країн світу. Закцентовано увагу на тому, що електронні наукові фахові видання мають деякі переваги перед їх друкованими аналогами, а саме: потужна аудиторія; оперативність підготовки і поширення публікацій; ліквідація ізоляції науковців; інтеграція до глобальних баз знань; інтеграція зі світовою науковою спільнотою; простота пошуку наукової інформації; нові можливості співпраці над науковими проектами; зменшення витрат на видавничу діяльність. Представлено характеристику становлення, розвитку, становлення електронного наукового фахового журналу «Імідж сучасного

педагога» за 25 років його існування (1999–2024), проведено аналіз й оцінку сучасного стану і перспектив його популярності серед вітчизняних фахових видань із педагогіки і перспектив представлення в українському інформаційному просторі. Результати оцінювання технологічного та наукового рівня е-журналу може бути корисними для проєктувальників і розробників електронних видань при виборі підходів, методик щодо створення електронних інформаційних ресурсів.

Ключові слова: електронне наукове фахове видання; наукова публікація; комунікаційні технології; інституційний репозитарій

CURRENT STATE AND PROSPECTS OF DEVELOPMENT OF THE ELECTRONIC SCIENTIFIC PROFESSIONAL JOURNAL “IMAGE OF A MODERN PEDAGOGUE”

S **Relevance.** The possibilities of the Internet in reflecting the results of scientific activity are manifested in the form of: electronic publications posted on the Internet – a modern transformation of traditional paper scientific publications; websites of research institutions and organizations, libraries, including publishers; international scientometric databases that contain scientific works of scientists and scholars from around the world; and repositories of educational institutions. The author emphasizes that electronic scientific professional publications have some advantages over their printed counterparts, namely: a large audience; prompt preparation and distribution of publications; integration with the global scientific community; ease of searching for scientific information; new opportunities for cooperation on scientific projects; and reduction of publishing costs. **The purpose of the article:** to analyze and assess the current state and prospects of the popularity of the electronic scientific professional journal “Image of the Modern Pedagogue” among domestic professional publications in pedagogy and to show its representation in the Ukrainian information space. **Methods of solving the problem:** comparative analysis of the achievements of the electronic scientific professional journal “Image of the Modern Pedagogue” for 25 years of its existence, indexing of the publication, numerical indicators. **Results.** The origins and formation of the electronic scientific professional journal “Image of the Modern Pedagogue” are characterized, its achievements over 25 years of existence (1999–2024) are presented and the prospects for the development of the publication are considered. **Conclusions.** The general characteristics of the electronic scientific professional journal “Image of the Modern Pedagogue” provide a systematic theoretical and practical basis for research, introduction of innovative methods, and creation of a new tool for a researcher-teacher. The results of the assessment of the technological and scientific level of the e-journal can be useful for designers and developers of electronic publications in developing approaches and methods for creating electronic information resources.

Keywords: electronic scientific professional edition; scientific publication; communication technologies; institutional repository

Актуальність проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими практичними завданнями. У процесі наукової комунікації визначальну роль відіграють періодичні видання, яким надається перевага в науковому співтоваристві, тому що публікація дозволяє вченому брати участь у дискусіях, заявляти про пріоритет на наукове відкриття, створювати нові інформаційні повідомлення, формувати нове знання.

Зокрема, наукові журнали сприяють утвердженню пріоритетних цілей науково-дослідницької діяльності; забезпечують наукову спільноту, а також усіх зацікавлених новинами щодо вітчизняних і зарубіжних наукових розробок; концентрують матеріали за темами, проблемами, які за інших обставин могли б бути розпорошеними в індивідуальних працях; дають змогу ознайомлюватися з перебігом певних наукових досліджень ще до їхнього завершення; сприяють розвитку науки, забезпечуючи оперативну актуалізацію наукових досягнень; спонукають учених до публікацій своїх праць; слугують своєрідним науковим форумом для неперервної критичної оцінки наукових гіпотез і теорій [12].

Більшість наукових журналів видається як у друкованому, так і в електронному варіантах, а деякі з них – лише в електронній формі. Кількість останніх постійно зростає. Зарубіжний досвід свідчить, що наукові електронні журнали стають важливим джерелом одержання інформації та здобуття знань у всіх галузях науки і техніки, посідають значне місце в системі наукових комунікацій.

Зробимо стислий екскурс до історії започаткування журналу «Імідж сучасного педагога». Із дня свого заснування (1 червня 1999 року) це був науково-практичний освітньо-популярний журнал і числився як фахове видання з педагогічних наук з 2000 року (Постанова Президії ВАК України: №1-02/5 від 10 травня 2000 року; № 1-05/3 від 30 березня 2011 року), був зареєстрований у Міністерстві юстиції України (Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової організації Серія КВ № 14968-3940 ПР від 19 лютого 2009 року). Фахова реєстрація у ДАК України: Наказ МОН України від 28.12.2017 № 1714.

Розвиток журналу «Імідж сучасного педагога» в основному визначається організаторською, видавничою та науково-педагогічною діяльністю

як головної редакторки, так і всієї редакційної колегії, з якими пов'язано становлення видання, визначення пріоритетних напрямів і, беззаперечно, загальнопедагогічного характеру діяльності, розроблення різних питань, встановлення зв'язків із науково-педагогічними працівниками багатьох закладів вищої та післядипломної освіти України [5, с. 11]. Відповідно до вищезазначеного у 2019 році за особистий внесок у наукову та редакторську діяльність, високий професіоналізм, трудові здобутки з нагоди 20-річного ювілею електронного наукового фахового журналу «Імідж сучасного педагога» головна редакторка була нагороджена Нагрудним знаком «Василь Сухомлинський» МОН України та медаллю НАПН України «Леся Українка» [1].

На той час журнал мав Міжнародний стандартний серійний номер: ISBN 2221-6316. У друкованому форматі (з 01.06.1999 по 30.04.2017) світ побачив 171 випуск журналу [5].

Із 22 травня 2017 р. «Імідж сучасного педагога» (далі – ІСП) – електронний науковий фаховий журнал України, засновниками якого стали: Полтавська академія неперервної освіти ім. М. В. Остроградського; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна (ІПООД) Національної академії педагогічних наук України (електронний формат журналу рекомендується до друку рішенням вченої ради ІПООД).

Редакційна колегія: співробітники засновників – 12 осіб, із яких 9 д-рів пед. наук; Польща – 3 габілітованих д-рів; з інших закладів – 14 д-рів пед. наук.

Виданню присвоєно Міжнародний стандартний серійний номер ISSN 2522-9729 (online).

Протягом 2017–2024 років вийшло 44 випуски в електронному форматі. Мова видання: українська. Мова публікацій: українська, англійська, польська. Періодичність: раз на два місяці.

Основні наукові напрями журналу: поширення інформації для освітян про досягнення педагогічної науки та інноваційний педагогічний досвід; інформування про: досягнення української та світової педагогічної науки та практики, інноваційні підходи до теорії освіти; допомога керівникам закладів освіти, творчим освітнім

спільнотам із проблем управління Новою українською школою, підвищення ефективності їхньої освітньої діяльності; розвиток професійної компетентності вчителів, активне використання та збагачення фонду ідей і технологій у педагогічній науці та практиці.

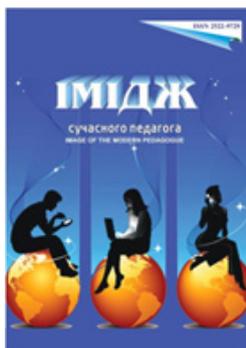
Відмітимо, що в наш час дослідники стоять перед жорсткою необхідністю швидко опублікувати результати своїх наукових праць. Особливо в цьому зацікавлені здобувачі наукових ступенів. Загальновідомо, що вітчизняні паперові видання досить дорогі та їх тираж невеликий, вони стають важкодоступними для наших же вчених й ускладнюють процес обміну науковими результатами всередині країни.

У 2011 р. Л. Лупаренко стверджувала, що однією з нових перспективних ІКТ-технологій, що дозволить значно покращити ефективність подання результатів науково-дослідної роботи вітчизняних педагогів можуть стати електронні відкриті журнальні системи – ЕВЖС (Open Journal System – OJS), що почала активно розвиватися в останній час на теренах світової науки, проте ще не набула широкого поширення на території нашої країни [8].

Приємно зазначити, що вебсайт (<http://isprano.pl.ua/>) електронного наукового фахового журналу «Імідж сучасного педагога» розміщено на Видавничій платформі Open Journal Systems Technology з 2017 р.

Погоджуємося з Л. Лупаренко, що електронні відкриті журнальні системи мають низку корисних переваг, а саме:

- оперативність підготовки і публікації статті;
- необмежений безперервний доступ у будь-який час, із будь-якого робочого місця;
- можливість використання журналу багатьма користувачами одночасно;
- наявність якісних пошукових інструментів за багатьма категоріями;
- можливість налагодження безпосереднього контакту користувача з автором статті через електронну пошту;
- можливість «скачування» необхідного матеріалу в електронному вигляді, зручному для подальшого оброблення, копіювання тощо;
- можливість прикріплення до основного тексту статті додаткових файлів (презентацій, аудіо- чи відеоматеріалів) [там само, с. 59–60].

На наш погляд, у вирішенні зазначених вище питань можуть допомогти електронні наукові фахові видання, яких станом на 31 січня 2018 року Міністерством освіти та науки України було зареєстровано понад 1600 періодичних видань. При цьому точна кількість усіх таких видань невідома, за оцінками перевищує 2300 найменувань. Станом на 15 жовтня 2019 року таких видань було вже 1954 друкованих і 199 електронних. При цьому до категорії «А» було віднесено 72 видання (68 друкованих і 4 електронних), до категорії «Б» 203 (186 і 17), а всі інші потрапили до найнижчої категорії «В» [11].

На підставі наказу МОН України «Про затвердження рішень атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України» №886 від 02.07.2020 р. «Імідж сучасного педагога» було включено до Переліку електронних наукових фахових видань України (категорія «Б», спеціальність 011: освітні, педагогічні науки). Нині в Україні налічується 109 журналів категорії «Б», серед них 22 педагогічного спрямування, до яких відноситься й е-журнал «Імідж сучасного педагога» (затверджено наказом МОН України від 20.12.2023 № 1543. Per.fakh.vid.dlya.publ.rez.dosl.pa.zdob.stup.DN-KN-DF-20.12.2023.pdf).

Аналіз попередніх досліджень і публікацій, на які спирається автор. Значна кількість наукових досліджень розглядає педагогічну пресу, як впливовий чинник становлення та розвитку системи освіти. Особливості періодичної преси висвітлили у своїх наукових доробках О. Адаменко, Л. Вайда, І. Зайченко, Я. Кривко, А. Крохмаль, С. Лобода, І. Мельник, А. Пугач та ін. Розкриттю досліджуваної проблеми сприяє цілий спектр сучасних історико-педагогічних досліджень, авторами яких є Т. Антонюк, Л. Березівська, Н. Гупан, Т. Кочубей, В. Кузь, О. Петренко, О. Сухомлинська, В. Федяєва, Т. Філімонова, Л. Цибулько та ін. На переконання науковців (С. Козьменко, Н. Коляди, Н. Побірченко, Н. Хміль) періодичні видання є впливовими засобами, що допомагають у реалізації державної політики та наукової думки в різних галузях освіти.

Світова практика показує, що більшість наукових журналів на сучасному етапі свого розвитку виходять як у друкованому, так і в електронному вигляді. Як відомо, наукові журнали протягом трьох століть друкувалися тільки на папері. В останній же час у мережі Інтернет з'явилася велика кількість

електронних наукових журналів, що викликало великий інтерес до проблем їх розроблення та функціонування. Розв'язанню деяких з них присвячено чимало наукових праць, таких як: С. Дудченка, Н. Задорожної, Т. Косенко О. Лаврік, Т. Омельченко, Г. Шемаєвої, Т. Ярошенко та ін.

Аналіз наукової літератури свідчить, що проблема розвитку електронних наукових фахових видань у науково-педагогічній періодиці першої половини ХХІ століття поки що залишається поза увагою вчених. Тому актуальним є здійснення аналізу тенденцій становлення і розвитку українських наукових журналів як нового засобу в системі наукових комунікацій.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується означена стаття. Виходячи з постановки загальної проблеми, звернемо увагу на виділення невирішених раніше її частин, що стосуються фахових видань, які відкривають інформаційний простір галузі, дають змогу ознайомитися з досвідом педагогів-практиків, дізнатися про найактуальніші дослідження провідних науковців, їхні рекомендації, судження з нагальних питань реалізації дошкільної, загальної середньої, позашкільної, професійної (професійно-технічної), вищої, післядипломної, неперервної освіти. Фахові видання надають можливість не лише поповнювати, а й поширювати власний досвід, отримувати його оцінку від членів компетентної, поважної редакційної колегії – колеґ-практиків і науковців. Вони створюють атмосферу включеності колективу у загальний галузевий розвиток, дають змогу залишатися на вістрі сучасних перетворювальних процесів в освіті, звіряти свій поступ із найсучаснішими досягненнями вітчизняної та зарубіжної науки і практики.

Отже, педагогічна преса є інформаційним потенціалом освіти. Від ефективності її функціонування залежить реалізація програмних настанов системи національної освіти.

Мета статті: порівняти характеристику становлення, розвитку електронного наукового фахового журналу «Імідж сучасного педагога» за 25 років його існування (1999–2024), а також провести всебічний аналіз й оцінку сучасного стану і перспектив його розвинення серед вітчизняних фахових видань із педагогіки і перспектив представлення е-журналу в українському інформаційному просторі.

Викладення основного матеріалу з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Наукові педагогічні періодичні видання посідають у системі розповсюдження науково-педагогічних результатів одне з провідних місць, саме їм надають перевагу науковці-педагоги та освітяни-практики для оприлюднення своїх наукових праць. З одного боку, ці видання розкривають реалії науково-педагогічного життя країни, а з іншого – впливають на процеси, що відбуваються в освітянській сфері в цілому.

Отже, наукова педагогічна періодика забезпечує читачів оперативною інформацією щодо сучасних розробок у педагогіці, надає можливість спостерігати за результатами досліджень, за розвитком педагогічної науки та практики. Вважаємо, що звернення до вивчення тенденцій розвитку вітчизняних періодичних педагогічних видань як засобу науково-педагогічної комунікації є вкрай необхідним завданням у дослідженні науковців.

Наукові публікації декілька століть тому існували у формі обміну думками у листах між провідними науковцями з можливістю додавання нових повідомлень. Потім така форма перетворилася на наукові журнали, які курувалися авторитетними вченими та видавалися із певною періодичністю.

За С. Благодетелевою-Вовк, наукові публікації – це продукти наукової діяльності, що мають окрему інфраструктуру наукових видань, журналів для поширення та ознайомлення зацікавлених осіб із результатами прирощення знань [2]. Глобалізація та розвиток Інтернету додав динаміки та об'ємів науковим публікаціям. Нині – це колосальна за розмірами сфера. Так, з 1665 по 2009 рік за даними дослідження університету Отави було оприлюднено близько 50 млн наукових статей. Щороку ця кількість зростає на 4%. Тобто зараз ця величина становить близько 74 млн публікацій. У проміжку між 2008 і 2018 роком щорічна кількість публікацій зросла із 1,8 млн до 2,6 млн і продовжує зростати [там само].

Наразі вважаємо, що проблематика становлення, сучасного стану і перспектив розвитку вітчизняних електронних фахових видань з педагогіки є досить важливою.

Згідно з Положенням про електронні наукові фахові видання, «електронне наукове фахове видання – документ з інформацією, представленою у формі електронних даних, який пройшов редакційно-видавниче опрацювання, призначений

для поширення в незмінному вигляді, має вихідні відомості та включений до затверджених ВАК України переліків наукових фахових видань, визначених для публікації результатів дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора та кандидата наук, на які можна посилатися у наукових статтях та дисертаціях [9].

У контексті свого дослідження Н. Кропочева здійснює історичний екскурс у розвиток електронних видань у світі й Україні загалом і фахових видань зокрема. Нею проведено компаративний аналіз вітчизняної і зарубіжної правової бази існування електронних видань. Досліджено структуру і програмне забезпечення вітчизняних електронних фахових видань з педагогіки. На підставі отриманих результатів сформульовано висновки й розроблено пропозиції щодо вдосконалення перспектив розвитку електронних видань у педагогічній сфері [7].

Н. Задорожна, Т. Омельченко, аналізуючи сучасний стан електронних наукових фахових видань, підкреслюють, що тенденції в розвитку світової науки настійно диктують пошук дедалі оперативніших способів ознайомлення наукового співтовариства з результатами наукових досліджень учених і фахівців. Одним із таких напрямів і покликані стати електронні наукові фахові видання, що є порівняно новим явищем для наукової України. І освіта не стоїть осторонь [4]. Відповідно до цього в Академії педагогічних наук як фундаторі наукових, науково-дослідних і науково-методичних досліджень в освіті ухвалено колегіальне рішення про запровадження електронних наукових фахових видань на сучасних, наукових і технологічних засадах [там само].

Результати дослідження. На Біблотечному форумі України Т. Ярошенко ще у 2004 р. засвідчила, що комплектування, зберігання та обслуговування користувачів періодичними виданнями – одна із суттєвих функцій бібліотеки. Тому важливим складником колекції будь-якої сучасної бібліотеки є колекція журналів, зокрема і в електронному вигляді. Адже журнал найшвидший шлях отримання нових знань, розповсюдження наукової інформації [14, с. 15].

Тому доцільним став документ про Порядок формування Переліку наукових фахових видань України, який був затверджений наказом МОН України від 15.01.2018 № 32 [10].

Зазначимо, що повнотекстовий доступ до наукових статей журналу «Імідж сучасного

педагога» як у друкованому, так і в електронному форматі представлений на платформі «Наукова періодика України» у Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського НАН України 1999 (табл. 1):

Таблиця 1

Кількісні та якісні показники журналу «Імідж сучасного педагога» як у друкованому, так і в електронному форматі за 1999–2024 рр. (станом на 10.05.2024)

Рік	К-сть номерів	К-сть стор.	К-сть статей	К-сть автор.	Ум.-др. арк.
1999	4	264	96	110	31,08
2000	7	418	130	150	48,07
2001	8	448	148	171	51,29
2002	10	552	175	210	63,48
2003	10	690	263	310	80,58
2004	10	620	216	235	80,39
2005	10	626	236	248	71,07
2006	10	668	231	246	77,74
2007	10	642	189	208	85,27
2008	10	636	186	212	73,83
2009	10	636	186	212	73,83
2010	10	706	223	263	86,3
2011	10	654	207	229	80,3
2012	10	592	215	244	80
2013	10	666	199	236	78,42
2014	10	676	189	207	70,81
2015	10	656	184	218	78
2016	10	664	182	219	78,71
2017	2	136	37	48	16,28
ВСЬОГО:	171	10950	3492	3976	1231,62
2017	6	504	120	149	59,09
2018	6	526	117	168	61,1
2019	6	580	117	165	67,9
2020	6	518	118	169	71,7
2021	6	630	114	187	73,7
2022	6	487	108	167	71,9
2023	6	800	113	174	93,1
2024	2	270	38	59	31,4
ВСЬОГО:	44	4315	845	1238	529,89
РАЗОМ:	215	15265	4337	5214	1761,51

За 1999–2024 роки маємо вагомі числові показники (див. табл. 1):

1) 215 номерів містять 4337 статей 5213 авторів видання;

2) обсяг – 15265 сторінок за 25 років, що становить 1761,51 ум.-друк. арк.

Для редакційної колегії нашого журналу важливим є те, що Видавничий дім «Інтернаука» (м. Київ, Україна) – спеціалізується на випуску наукових журналів, монографій і навчальних посібників, організовує міжнародні наукові конференції. Він є офіційним партнером (Sponsoring Member) PISA в Європі і надає послуги реєстрації видавництва (видань, ЗВО, наукових організацій) у реєстраційному агентстві Crossref з метою присвоєння науковим матеріалам цифрового ідентифікатора DOI. Отже, кожному тематичному номеру е-журналу «Імідж сучасного педагога» і всім статтям авторів присвоюється унікальний номер DOI із префіксом 10.33272/2522-9729 (табл. 2):

Таблиця 2

Тематика е-журналу ІСП за 2023–2024 рр.

Но-мер	Тематика е-журналу, 2023	К-сть стор.	К-сть статей	К-сть ав-тор.	Ум.-др. арк.
№1 (208)	«Управління закладами дошкільної, основної, вищої освіти» https://doi.org/10.33272/2522-9729-2023-1(208)	92	17	20	10,7
№2 (209)	«Неперервна освіта в європейському просторі» https://doi.org/10.33272/2522-9729-2023-2(209)	128	17	29	14,9
№3 (210)	«Освіта в умовах воєнного стану: виклики, реалії, стратегії» https://doi.org/10.33272/2522-9729-2023-3(210)	114	16	34	13,3
№4 (211)	«Управління інноваційною діяльністю в умовах змін» https://doi.org/10.33272/2522-9729-2023-4(211)	159	23	34	18,5
№5 (212)	«Незламність української освіти в умовах війни» https://doi.org/10.33272/2522-9729-2023-5(212)	157	19	26	18,3
№6 (213)	«Інноваційний маркетинг на ринку освітніх послуг» https://doi.org/10.33272/2522-9729-2023-6(213)	150	21	31	17,4
	ВСЬОГО:	800	113	174	93,1

Подовження таблиці 2

	Тематика е-журналу, 2024				
№1 (214)	«Модернізація закладів освіти» https://doi.org/10.33272/2522-9729-2024-1(214)	104	16	25	12,1
№2 (215)	«Міждисциплінарність в освіті» https://doi.org/10.33272/2522-9729-2024-2(215)	166	22	34	19,3
ВСЬОГО:		270	38	59	31,4

Позитивним є й те, що е-журнал «Імідж сучасного педагога» включено до Index Copernicus (IC) – міжнародної наукометричної бази даних (Польща) із 2018 р. на сайті Index Copernicus Journals Master List.

Досить важливим у цьому напрямі є редакційна політика: дотримуватися рекомендацій Комітету з етики публікацій (COPE), Публікаційного етичного ресурсного набору (PERK) та рекомендацій Elsevier, а також досвіду закордонних та українських професійних спільнот, наукових організації та редакції (<http://publicationethics.org/>).

Index Copernicus Value (ICV) – показник, який використовується для оцінки наукових журналів більше, ніж за 100 критеріями. ICV забезпечує отримання всебічно відсортованого списку з-понад 22000 наукових журналів, доступних по всьому світу в рамках ICI Journals Master

List. Процес оцінки безкоштовний (проводиться восени кожного року), на нього можуть податись усі журнали, зареєстровані в базі даних ICI World of Journals.

ICV нашого е-журналу за 2018–2022 роки представлено у табл. 3:

Таблиця 3

ICV е-журналу «Імідж сучасного педагога»

Рік	2018	2019	2020	2021	2022
ICV	53,33	63,25	83,14	84,55	81,08

За табл. 3 спостерігаємо щорічне збільшення ICV е-журналу «Імідж сучасного педагога», лише у 2022 році, за часів повномасштабної війни з РФ, відбулося зменшення ICV.

Також визначенню індексів учених і видань сприяє Міжнародна пошукова система Google Scholar, де h-index оцінює науковий внесок ученого, одночасно оцінюючи його вплив. Він визначається як найбільше число, за яким автор був процитований стільки-то разів у такій-то кількості своїх робіт. При h-індексі понад 20 автор може вважатися експертом у своїй галузі.

Можна розрахувати h-індекс журналу. Це максимальна кількість статей, опублікованих журналом, які були процитовані багато разів у минулому. Журнали, які існують довше, як правило, мають вищий h-індекс. Представимо показники е-журналу «Імідж сучасного педагога» (табл. 4):

Таблиця 4

Визначення індексів е-журналу «Імідж сучасного педагога»

Рік	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024 станом на 11.05.2024
Статистика цитування	1087	1671	1946	2466	2746	3784	4160
h-index:	11	14	14	15	18	20	20
i10-index:	14	21	25	35	43	59	70

За табл. 4, спостерігаємо щорічне збільшення статистики цитувань, а також підвищення: h-index – 11(2018); 20(2023) – зріс у 1,8 разів; i10-index – 14(2018), 70(2024) – збільшився у 5 разів.

Практична реалізація зазначених вище досягнень е-журналу «Імідж сучасного педагога» має сприяти прискореному входженню до сучасної світової системи наукових комунікацій із метою гідного представлення в цій системі наукового потенціалу науково-педагогічних працівників Полтавської академії неперервної освіти ім. М. В. Остроградського.

Інформаційний простір ІСП – це популяризація матеріалів е-журналу, яка сприяє доступу до повнотекстового архіву номерів, опублікованих українською мовою, зокрема на:

- 1) вебсайті журналу: <http://isp.pano.pl.ua>;
- 2) сайті Полтавської академії неперервної освіти ім. М. В. Остроградського: <https://pano.pl.ua/elementor-2674/>
- 3) сайті Інститу педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України: <http://iprood.com.ua/image-of-the-modern-pedagogue/>;
- 4) на сайті Index Copernicus Journals Master List: <https://journals.indexcopernicus.com/representative/issue/list>;
- 5) сайті Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського, Київ): http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=juu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=PREF=&S21COLORTERMS=0&S21STR=isp;
- 6) сайті бібліотеки Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка: <http://poipro.pl.ua/en/nml/imidzh-suchasnoho-pedahoha>
- 7) сайті Обласного репозитарію освітніх ресурсів «Навчайся і навчай». URL: ed.pano.pl.ua тощо.

Погоджуємося з Л. Божук, що можливості мережі Інтернет у відображенні результатів наукової діяльності проявляються у вигляді: електронних видань, розміщених у мережі Інтернет – сучасна трансформація традиційних паперових наукових видань; вебсайтів науково-дослідних установ та організацій, у тому числі бібліотек і видавництва; міжнародних наукометричних баз даних, в яких розміщуються наукові доробки вчених і науковців із різних

країн світу; університетських та інститутських репозитаріях [3].

За Н. Фроловою, Л. Кашаєвою, інституційний репозитарій – це місце у мережі для збору, забезпечення збереження та розповсюдження в електронному форматі інтелектуальної продукції установи, зокрема, наукової [13].

Вікіпедія – вільна енциклопедія теж зазначає, що інституційний репозитарій – електронний архів для тривалого зберігання, накопичення та забезпечення довготривалого та надійного відкритого доступу до результатів наукових досліджень, що проводяться в установі [6].

Завдяки реалізації обласної програми «Розвиток освітнього простору Полтавщини» на 2021–2025 роки було створено Обласний репозитарій освітніх матеріалів для дистанційного компоненту освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти. Це електронний архів, що накопичує, систематизує, зберігає та забезпечує довготривалий відкритий доступ до творів шляхом їх архівування та самоархівування, є частиною електронних освітніх ресурсів Полтавської академії неперервної освіти ім. М. В. Остроградського, а також надає до них постійний безкоштовний повнотекстовий доступ у мережі Інтернет. Репозитарій має назву «Репозитарій освітніх ресурсів "Навчайся і навчай"» (ed.pano.pl.ua), де теж розміщуються й випуски ІСП.

Загальне управління Репозитарієм здійснює Координаційна рада. Створення, функціонування, технічну та програмну підтримку, збереження і захист електронних документів Репозитарію забезпечує центр підтримки дистанційної освіти і цифрової грамотності ПАНО ім. М.В.Остроградського.

Серед основних функцій Репозитарію – створення ефективного віртуального середовища для поліпшення рівня задоволення інформаційних запитів педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти щодо освітнього, навчально-методичного, наукового, довідково-інформаційного забезпечення освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

Із упевненістю підтверджуємо, що сучасна соціально-комунікаційна ситуація в науці характеризується розширенням і збагаченням каналів, засобів, інструментів інформаційного обміну. По-перше, розвиваються сучасні

телекомунікаційні системи і технології, що впливає на природу, об'єм і зміст інформації. По-друге, зростають роль і значення інформації та знань. По-третє, збільшується кількість міжнародних учасників процесу циркуляції наукової інформації і знань, значення порівняльних транснаціональних досліджень. По-четверте, удосконалюється використання результатів наукових досліджень і технічних засобів зі збору, концентрації, подання й узагальнення даних. По-п'яте, існуючі форми подання знань переносяться у нове технологічне середовище, формуються нові інструменти, засоби, форми інформаційної взаємодії у вигляді вебсторінок наукових установ, окремих учених, наукових журналів, наукових конференцій, дискусійних груп, форумів тощо, що сприяє виникненню нових відносин між автором, редактором, видавцем, бібліотечною установою і споживачем наукової інформації. Пошосте, принципово змінюється місія бібліотек: від збереження інформації до організації доступу в режимі реального часу і доставки інформації на робоче місце вченого [12].

Висновки з даного дослідження. Представлена у статті загальна характеристика електронного наукового фахового журналу «Імідж сучасного педагога» дає систематизовану теоретико-практичну базу дослідження, запровадження інноваційних методів, створення нового інструменту для науковця-педагога. Результати оцінювання технологічного рівня представленого в інформаційному просторі України електронного наукового фахового журналу «Імідж сучасного педагога», рекомендації стосовно його створення можуть бути корисними для проєктувальників і розробників електронних видань при виробленні підходів, методик щодо створення електронних інформаційних ресурсів.

Отже, можливості мережі Інтернет у наданні доступу до результатів наукових досліджень нині є надзвичайно широкими. Завдяки створенню електронних видань, публікаціям статей на сайтах видавництв, наданні доступу до наукової літератури через сайти бібліотек та інституційні репозитарії відбувається якісне наповнення та зростання інформаційно-комунікативного складника наукового світу. Наявність зазначених каналів поширення наукової інформації сприяє взаємообміну інформацією між освітянами, науковцями та дослідниками різних країн світу.

Вважаємо, що існуючі можливості мережі Інтернет – не остаточні, адже з кожним днем з'являються нові перспективні технології передавання, отримання та здобуття інформації.

Перспективи подальших розвідок. Нові вимоги до опублікування результатів дисертацій спонукають редакційну колегію електронного наукового фахового журналу «Імідж сучасного педагога» до активніших дій щодо приведення видань закладів неперервної освіти до рівня, визначеного нині нормативними документами.

Список використаних джерел

1. Білик Н. І. Від педагогічної майстерності Івана Зязюна до професійної компетентності редактора. *Трибуна*. 2023. № 2. С. 77–81. URL: <https://znannya.org.ua/index.php/okremi-statti/4128-tribuna-2-2023>
<https://drive.google.com/file/d/1v22Q-N5JSP120mVuVuAgXyJgGZNdwIN/view>
<https://znannya.org.ua/>
2. Благодетелева-Вовк С. Еволюція наукових видань, журналів та публікаційної активності в Україні. (2022). URL: <https://i-ua.tv/programs/tochka-zoru/70756-evoliutsiia-naukovykh-vydan-zhurnaliv-ta-publikatsiinoi-aktyvnosti-v-ukraini>
3. Божук Л. В. Можливості мережі Інтернет у відтворенні результатів освітньої та наукової діяльності. *Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології XXI століття* : зб. матеріалів ІХ Міжнар. наук.-практ. конф., Одеса, 8–9 вересня 2016 року / під заг. ред. В. Г. Спрінсяна. Полтава : Сімон, 2016. С. 202–217. URL: <https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/22459/1>
4. Задорожна Н. Т., Омельченко Т. Г. Аналіз сучасного стану електронних наукових фахових видань. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2007. № 3. URL: <http://www.ime.edu.ua/net/em3/emg.html>
5. Зелюк В. В., Білик Н. І. Інноваційна діяльність журналу «Імідж сучасного педагога»: 20-річний ювілей. *Імідж сучасного педагога* : електрон. наук. фах. журн. 2019. № 2 (185). С. 8–12. URL: <http://isp.poippo.pl.ua/article/view/165360/164783>
6. Інституційний репозитарій. Матеріал з Вікіпедії – вільної енциклопедії. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/інституційний_репозитарій
7. Кропачева Н. М. Електронні фахові видання з педагогіки в системі наукової періодики: стан і перспективи. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2014. Т. 39, № 1. С. 193–208. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/7239/2/978-3497-1-PB.pdf>
8. Лупаренко Л. А. Передумови переходу електронного наукового фахового видання на платформу Open Journal Systems. *Звітна наукова конференція Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України / ІТЗН НАПН України*. Київ, 2011. С. 59–60.
9. Положення про електронні наукові фахові видання. URL: http://www.nbu.gov.ua/law/04_vydan.html

10. Про затвердження Порядку формування Переліку наукових фахових видань України : наказ МОН України від 15.01.2018 № 32. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0148-18#Text>

11. Список українських наукових періодичних видань. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Список_українських_наукових_періодичних_видань#I

12. Сучасні педагогічні періодичні видання України. URL: <https://referatss.com.ua/work/suchasni-pedagogichni-periodichni-vidannja-ukraini/https://referatss.com.ua/work/suchasni-pedagogichni-periodichni-vidannja-ukraini/>

13. Фролова Н. М., Кашаєва Л. В. Інституційний репозитарій у інформаційному просторі університету. URL: <http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/5529/1/Frolova.pdf>

14. Ярошенко Т. Електронні журнали: нові можливості для бібліотек України. *Бібліотечний форум України*. 2004. № 2 (4). С. 15–18.

References

1. Bilykm, N. I. (2023). Vid pedahohichnoi maisternosti Ivana Ziaziuna do profesiinoi kompetentnosti redaktora [From the pedagogical skill of Ivan Zyazyun to the professional competence of the editor]. *Trybuna [Tribune]*, 2, 77-81. Retrieved from <https://znannya.org.ua/index.php/okremistatti/4128-tribuna-2-2023> <https://drive.google.com/file/d/1v22Qx-N5JSP120mVuVuAgXyJgGZNdwIN/view>

2. Blahodietielieva-Vovk, S. (2022). *Evolutsiia naukovykh vydan, zhurnaliv ta publikatsiinoi aktyvnosti v Ukraini [Evolution of scientific publications, magazines and publishing activity in Ukraine]*. Retrieved from <https://i-ua.tv/programs/tochka-zoru/70756-evolutsiia-naukovykh-vydan-zhurnaliv-ta-publikatsiinoi-aktyvnosti-v-ukraini> [in Ukrainian].

3. Bozhuk, L. V. (2016). Mozhlyvosti merezhi Internet u vidtvorenni rezultativ osvithoi ta naukovoï diialnosti [Possibilities of the Internet in reproducing the results of educational and scientific activities]. In V. H. Sprinsian (Ed.), *Informatsiina osvita ta profesiino-komunikatyvni tekhnolohii XXI stolittia [Information education and professional communication technologies of the 21st century]: zb. materialiv IX Mizhnar. nauk.-prakt. konf.* (pp. 202-217). Poltava: Simon. Retrieved from <https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/22459/1> [in Ukrainian].

4. Zadorozhna, N. T., & Omelchenko, T. H. (2007). Analiz suchasnoho stanu elektronnykh naukovykh fakhovykh vydan. [Analysis of the current state of electronic scientific specialists]. *Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia [Information technologies and teaching aids]*, 3. Retrieved from <http://www.ime.edu.ua.net/em3/emg.html> [in Ukrainian].

5. Zeliuk, V. V., & Bilyk, N. I. (2019). Innovatsiina diialnist zhurnalnu «Imidzh suchasnoho pedahoha»: 20-richnyi

yuvilei [Innovative activity of the magazine "Image of a modern teacher": 20-year anniversary]. *Imidzh suchasnoho pedahoha [The image of a modern teacher]*, 2 (185), 8-12. Retrieved from <http://isp.poippo.pl.ua/article/view/165360/164783> [in Ukrainian].

6. *Instytutsiinyi repozytarii [Institutional repository]*. Material z Vikipedii – vilnoi entsyklopedii. Retrieved from https://uk.wikipedia.org/wiki/інституційний_репозитарій [in Ukrainian].

7. Kropocheva, N. M. (2014). Elektronni fakhovi vydannia z pedahohiky v systemi naukovoï periodyky: stan i perspektyvy [Electronic specialist publications on pedagogy in the system of scientific periodicals: status and prospects]. *Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia [Information technologies and teaching aids]*, 39, 1, 193-208. Retrieved from <https://lib.iitta.gov.ua/7239/2/978-3497-1-PB.pdf> [in Ukrainian].

8. Luparenko, L. A. (2011). Peredumovy perekhodu elektronnoho naukovoï fakhovoï vydannia na platformu Open Journal Systems [Prerequisites for the transition of an electronic scientific publication to the Open Journal Systems platform]. In *Zvitna naukova konferentsiia Instytutu informatsiinykh tekhnolohii i zasobiv navchannia NAPN Ukrainy [Report scientific conference of the Institute of Information Technologies and Teaching Aids of the National Academy of Sciences of Ukraine]* (pp. 59-60). Kyiv [in Ukrainian].

9. *Polozhennia pro elektronni naukovyi fakhovi vydannia [Provisions on electronic scientific publications]*. Retrieved from http://www.nbuv.gov.ua/law/04_vydan.html [in Ukrainian].

10. *Pro zatverdzhennia Poriadku formuvannia Pereliku naukovykh fakhovykh vydan Ukrainy [On the approval of the Procedure for the formation of the List of scientific and specialized publications of Ukraine]: nakaz MON Ukrainy vid 15.01.2018 № 32*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0148-18#Text> [in Ukrainian].

11. *Spysook ukrainskykh naukovykh periodychnykh vydan [List of Ukrainian scientific periodicals]*. Retrieved from https://uk.wikipedia.org/wiki/Список_українських_наукових_періодичних_видань#I [in Ukrainian].

12. *Suchasni pedahohichni periodychni vydannia Ukrainy [Modern pedagogical periodicals of Ukraine]*. Retrieved from <https://referatss.com.ua/work/suchasni-pedagogichni-periodichni-vidannja-ukraini/https://referatss.com.ua/work/suchasni-pedagogichni-periodichni-vidannja-ukraini/> [in Ukrainian].

13. Frolova, N. M., & Kashaieva, L. V. *Instytutsiinyi repozytarii u informatsiinomu prostori universytetu [Institutional repository in the information space of the university]*. Retrieved from <http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/5529/1/Frolova.pdf> [in Ukrainian].

14. Yaroshenko, T. (2004). Elektronni zhurnaly: novi mozhlyvosti dlia bibliotek Ukrainy [Electronic journals: new opportunities for Ukrainian libraries]. *Bibliotchnyi forum Ukrainy [Library Forum of Ukraine]*, 2 (4), 15-18 [in Ukrainian].

Дата надходження до редакції
авторського оригіналу: 21.03.2024